

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 63

Lýsingarprísir fyri mm: 20 øyr á
1. síðu, 15 øyr á 3. og 4. síðu

Leygardagin 27. oktober 1951

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

25. Arg.

Løgtingsmál.

Javnaðarmenn hava á hvørjum ári lagt mong mál inn á ting.

Aftur í ár verða vit noyddir at troðka á fyrri at fáa móttøðuna at linka.

Óivað fáa vit aftur í ár at hoyra á tingi og at lesa í kapitalistabløðunum, at tey mál, sum javnaðarmenn leggja inn á ting kunnu ikki gjøgnumførast og at tey uppskot, sum javnaðarmenn seta fram eru heilt ómögulig at greiða atkvøðu fyri. Hetta eru vit so von at hoyra og lesa, at eg veit at rættugsandi fólk venda tað deyva oyrað og tað blinda eygað til slíkan kapitalistapropaganda, sum einans hevur til uppgávu at dylja sannleikan og gera svart til hvítt og hvítt til svart.

Javnaðarmenn vilja í ár eins og onnur ár ganga fram undir okkara gamla herrópi: »Frælsi, javnaður og bróðurskapur«. Harvið er sagt, at vit vilja at øll skulu hava sama rætt til at liva eitt lív, sum er frítt fyri sorgir viðvíkjandi mati og drekka, klæðum, skóm og húsi og heimi.

Vanlukkutrygging

Leingi hava vit barsi fyrri at allar einkjur skulu fáa sama peningastuðul annaðhvørt maðurin doyri av sjúku ella av vanlukku. Enn er hetta málið ikki fram. Vit megu tí aftur í ár troðka á fyrri at fáa tað fram.

Avrokning fiskimanna

Lógin um at peningur fiskimannsins ikki skal fara til reiðarans, men verða eftirhildin í Føroya Fiskasølu og so latast beinleiðis til fiskimenninar, verður óivað at gera stórt gagn; men tíverri er eitt stórt brek í lógini. Vit hava nevnliga ikki ansað eftir at peningurin fyri ísfisk er ikki umtalaður, og lógin umfatar tessvegna einans peningin fyri salt- og klippfisk. Málið má tessvagna viðgerast aftur í hesi tingsetu, og peningurin fyri ísfisk má eisini beinast beinleiðis til fiskimenninar.

Lønjavning

Lógin um lønjavning má eisini reisa á tingi í ár. Har eru brek, sum megu bótast.

Grønlandsmálið

So koma vit til Grønlandsmálið. Tað er eitt gamalt mál á Føroya Løgtingi. Har hevur verið harðliga talað um, hvussu illa okkara

menn hava verið viðfarnir av ymskum donskum monnum. Men nú ljóðar illa — ikki so nógv um Danir ella aðrar útlendingar, men ljóðar illa yvir ta viðferð, sum okkara fiskimenn hava fingið av Føroyingum.

Hetta málið má kannast til botns, og her má gerast alt, ið gerast kann fyrri at tilfikt ikki hendur aftur.

Eisini viðvíkjandi øðrum viðurskiptum í Føroyingahavnini má Løgtingið taka málið til viðgerðar. Fiskimenn tala nógv um, hvussu mikið norðmenn hava bygt í Føroyingahavnini hesa stuttu tíð teir hava verið har uppi, meðan einki er gjørt fyrri at bota um viðurskiptini hjá okkara fiskimonnum. Hetta er ein landasak, og tí má tað almenna veita stuðul til tað felag, sum nú hevur sett sær tað mál, at byggja kaj og annað t. d. goymslúshús og tilfikt í Føroyingahavnini.

Kostskúlin

Vit koma so til kostskúlan. Hetta er eisini skjótt eitt gamalt mál á Føroya Løgtingi. Einki hús er bygt enn, sum bygdanæmingar kunna búgva í, meðan teir ganga í skúla í Havn. Hetta er stórt spell, og tí skundast undir teir, sum ráða fyrri borgum at fáa hetta málið fram.

Húsabygging

Eisini málið um at fáa lagalig lán til húsabygging er gamalt á tingi. Her má nakað gerast við tað allrafyrsta.

Skipasølan

Sølan av góðum skipum út av landinum má verða steðgað, áðrenn vit sita eftir á berum.

Meðan ty bestu föri verða seld út av Føroyum, byggja aðrar tjóðir stór og nýmótans för — eg hugsi serliga um fiskiför, men eisini onnur.

Vit frætta um allar teir stóru modernaðu trolararnar, sum Íslendingar hava fingið tey seinastu árin, og teir byggja framvegis við sama lag. Munur er ímillum. Men vit mega læra okkum at fylgja við tíðini. Annars er deyðin í durinum.

J. H. Danbjørg.

Minnist til at bíleggja »Fedgar á ferð«. Bókin er nú farin til prentingar.

At Sjóvinnubankin gjøgnum tey farnu ár hevur haft ómetaligan týðning fyrri samfelag og vinnulív okkara má hvør hugsandi Føroyingur ásanna.

Tað var tí ikki minni enn ein samfelagsvanlukka, at hesin peningastovnur kom í trupulleikar.

Okkum undirritaðu er tað fallið í lut at stjórna framhald av bankans yrki.

Um Føroya fólk vil styðja okkum í hesi fyrri land og fólk so týðningarmiklu sak, er tað okkara vón, at tað verður eitt gott úrslit.

Umstøðurnar hava ført við sær, at fleiri fyrirkur ikki kunnu styðjast sum higartil, men vit vilja gera okkara besta fyrri at stuðla allar sunnar vinnulívsfyrirkur.

Vit vóna, at Føroya fólk vil vísa okkum álit og taka undir við okkum, so at bankin skjótast gjørligt kemur at virka aftur til fullnar sum banki fyri vinnulívi okkara.

Tórshavn, tann 16. oktober 1951.

Nevnd P/F SJÓVINNUBANKANS

J. F. Kjølbro.

D. Niclasen.

Johan Dahl.

P. Egholm.

M. Djurhuus.

Aðalfundur javnaðarflokksins

Leygardagin 3 nov. verður aðalfundur javnaðarflokksins hildin í javnaðarmannarúminum í tinghúsinum. Klókkutiðin verður kunn gjörd seinni.

Tað er umráðandi at fílest móguligir umboðsmenn kring landið mæta til fundar.

Stevnið tí til Havnar komandi leygardag.

Í hernað móti Kr. Djurhuss løgmanni.

Síðani samgongan millum sambandið og javnaðarflokkin kom í lag og Kr. Djurhuus varð valdur til lögmans, hava Dimmalætting og sambandsmaðurin Herluf Thomsen av Tvöroyri farið rættuliga harðliga fram móti Kr. Djurhuus — og alt tykist at versna.

Dagblaðið hevur nógv mikið við at prenta verjurøður fyrri »tí svartasta sambandsmanninum«, sum teir sjálvir plagdu at taka til fyrr, áðrenn hjúnarbandið kom í lag.

Tað kundi sæð út til, at klovnur fer at koma í sambandsflokkin — vónandi verður tað eisini endin, fólk og landi til mikla frama.

Ísfiskasølurnar.

T. Ønundarson 638 ks. 840 stp.
Vesturskin 1305 kit. 2484 stp.
Fame 170 ks. 440 stp.
August er á veg til marknaðin við 440 ks. av bátafiski úr Lørvík.

Churchill aftur á pallin.

Úrslitið av enska valinum: Konservativu 318 menn, arbeðaraflokkurin 293, liberalu 5, aðrir flokkar 3 menn.

Arbeðaraflokkurin fekk tó fíeslu atkvøðurnar.

Meir enn 82 % luttóku.

Sjúkrasystiraprógv

Fyri stuttum tók Hanna Joensen, ættað av Viðareidi sjúkrasystiraprógv á Ríkisspítalunum í Keypmannahavn. Hon var best, og fekk vakra silvurgávu fyrri serliga gott prógv, ið yvirsjúkrasysturin segði vera eitt prýði fyrri Føroyar.

Útróðurin.

Hóast bæði norðanfjórðs og sunnanfjórðsbátar hava gjørt klárt hevur eingin útróður verið enn. Líkindini hava verið so ring, at ikki hevur verið farandi út um oyggjarendarnar.

„Goggan“ 25. ár

Í morgin 28. oktbr. verður dansifelagið Goggan 25 ár. Mangur er tann, bæði maður og sprund, ið hevur nógv hugnaligar løtur at minnst á saman við Gogguni í Sjótleikarhúsinum, har teir leika hvørt sunnukvöld.

Leikararnir í Gogguni eru:

Andreas Restorff
Tryggvi Restorff
Verland Johansen
Stig Rasmussen
Marni Rasmussen
Anfinnur Debess
Niels Jacobsen.